

PAGINA POETICA

MANUEL RIBOT i SERRA

Manuel Ribot i Serra nasqué i morí a Sabadell (1859-1925). Fundà, a Sabadell, uns Jocs Florals periòdics i el primer Centre Catalanista l'any 1882. El 1884 fundà també la "REVISTA DE SABADELL", que esdevindria diari dos anys després. Fou mantenidor dels Jocs Florals de Barcelona el 1905 i 1916. Hi havia guanyat algunes distincions. Pertanyia a les Acadèmies de Bones Lletres i de la Llengua Catalana. És autor dels reculls poètics "Idil·lis i balades", "Garbuix", "La Verge de la Salut" i "La llegenda dels dolors", reunits i augmentats en els dos volums d'obra poètica completa editats a Sabadell el 1924.

També publicà les monografies "Orígenes de Sabadell", "Clavé i les societats euterpenses", i "Influència dels municipis en la cultura". Estrenà els drames "La Puntaire", i "El vectigal de la carn", els sainets "Un beneit del cabàs" i "La base quinta", i la sarsuela "Assumptes municipals" amb música de Martí. Fou una gran personalitat d'alt prestigi, en el camp de les lletres i de la història local, i com a tal, fou Arxiver i Cronista de la ciutat de Sabadell.

* *

Quan a Sabadell es produïren les primeres manifestacions de set de cultura, era desig general dels estudiosos la necessitat de posseir l'instrument de la millor eficiència, com és una Biblioteca pública ben dotada. L'any 1903 es celebrà una reunió de sabadellencs a tal fi, i Ribot i Serra hi assistí i prenent la paraula digué als reunits: "Vinc en representació de la Caixa d'Estalvis de Sabadell i a prec de Don Enric Turull, per a manifestar als assistents, que la Caixa, de la qual ell era funcionari-té acordat la creació de la Biblioteca desitjada; tan és així, que ja està prevista una sala de lectura en el projecte de l'edifici social que va a construir".

Manuel Ribot i Serra

Malgrat però les seves manifestacions, la Biblioteca de la Caixa d'Estalvis no s'inaugurà fins el dia 31 d'octubre de 1928. Acte que ha d'ésser recordat amb afecte i simpatia per tots els sabadellencs amants de la cultura. Fou inaugurada pel Batlle de la Ciutat, Doctor Esteve M.ª Relat i Corominas, el qual, després de lloar la iniciativa de la Caixa, remarcà els profits culturals que reporten les biblioteques.

Com a clarícia curiosa, volem remarcar que el primer ciutadà que inaugurà els serveis de l'esmentada Biblioteca com a lector, fou el cult ciutadà Joan Montllor i Pujal.

* *

Manuel Ribot i Serra, abans i d'ençà que Sabadell obtingué reconeixença de gran ciutat amb tota la seva importància fabril i industrial, d'ençà que Sabadell conquerí, per mèrits propis, la dignitat de capital del Vallès i segona de Catalunya, ell havia vingut treballant sempre, més i més, continuament, sense sofrir un moment de defallior, a fer que la puixança, l'esplet i la grandesa no fossin minvades, sinó que, al contrari, augmentessin sense treva ni fi.

Aquest encès amor a la ciutat, Ma-

nuel Ribot i Serra el manifestà sempre en les seves múltiples activitats. La fundació de la "REVISTA DE SABADELL", esdevinguda ara fa noranta quatre anys, acusa una joventut plena d'ardidesa; en ella, lliurà mil batalles amb tot desinterès, i l'esforç de continuïtat que representava el mantenir un diari durant tants anys, bé demostra la possessió d'una ferma voluntat. Amb la seva prosa concreta i convincent, sapigué encarrilar inextricables i apassionats afers que dividien la ciutat en airades banderies; en altres ocasions és manifestà apologista equànime i ponderat, o biògraf indagador i amorós que féu reluir la sapiència, les virtuts o la mestria d'esclarits sabadellencs. Encara nous aspectes de la labor realitzada a Sabadell per Ribot i Serra, fan de bon assenyalar, com són els seus lluminosos estudis històrics -demostració d'eruditisme no gens comú-, els seus escrits referents a tradicions i costums locals i la seva labor paciència d'arxiver-cronista que escolà hores i hores refent el documental de la ciutat per tal de trobar-hi dades i fets rememoradors dels nostres costums, de la nostra història i dels nostres drets.

I tot això, fet a la quieta, amb tota humilitat i amb tota dignitat, també sense preocupar-se poc ni gaire de que son nom hi anés agermanat adveradament i sense la impaciència de llançar al públic el producte de les seves investigacions i dels seus estudis, si abans no havia obtingut la convicció de la justesa i certitud de les asseveracions formulades. En Ribot i Serra no fou mai un abassegador de representacions, ni mai degué sentir la pruïja de la popularitat. Ell fou, això sí, constant en l'ordre de les seves aficions i preferències i sentí tothora la responsabilitat de la seva actuació; per això els seus fruits resulten deliciosament assaonats i són inflats d'una sanitosa saba que els manté sencers a través del temps.

En Manuel Ribot i Serra, poeta, és,

creiem, un cas notabilíssim en la literatura de Catalunya. Els seus idil·lis i balades són, sovint, d'una frescor i senzillesa sorprenents; hi apunta una mica el deix dels poetes alemanys, tan donats a aquest gènere, però la seva naturalesa catalana s'acusa tot seguit; si el gènere hi és imitat, no l'ànima que hi ofereix les matisacions sentimentals més autòctanes de la nostra gent, del nostre aire i del nostre paisatge.

Ell devia ésser, en veritat, un elegit de les muses a Sabadell, perquè fou ell qui, primer que ningú, compongué -normalment- poesies, quan aquesta manifestació de l'esperit no solament no era estimada, sinó que era tingut en menyspreu de ridiculesa aquell que es dedicava a una tan "ociosa afició". Avui que podem anotar un rengle de noms sabadellencs

que en el conreu poètic s'han fet albiradors, en Ribot i Serra, se'ns fa venerable mantenint l'origen d'una legió gloriosa que caldrà assenyalar notablement.

La producció poètica del nostre biografiat, conté un gèrmen d'honoradesa literària que aguanta la vibració cordial del poeta, per més que aquest es manifesti diversament en les seves emocions, introduint-se algunes vegades en els més destriats camps de la gaia expressió. La força evocadora i l'estructuració sempre adequada i justa que dóna a les seves composicions, utilitzades ara que l'esplet de la literatura a Catalunya ha assolit la més magnífica ponderació en un sentit d'universalitat i puresa, serien elements prou estimables per a fer-lo un poeta excepcionalment notable.

Els fragments del seu poema "EL VALLES", que reproduïm al final d'aquesta ressenya biogràfica, cal estimar-los precisament com a flors que són d'una època en què la poesia, a Catalunya, intentava expandir la seva gentilesa i el seu caràcter, com una demostració més de la renaixença gloriosa d'un poble que s'havia mig fos, absorbit i mediatitzat per sentiments polítics que li eren estranys. Ara bé, tenint en compte el moment en què foren escrites les poesies d'en Ribot i Serra, un rigorisme actual de mesura crítica seria injust d'adoptar-lo, ja que la circumstància del temps en aquest cas resulta ben important.

* *
(Volem fer constar que aquesta breu informació biogràfica del nostre admirat poeta Manuel Ribot i Serra ha estat recopilada en part a través d'unes consultes fetes al "Diccionari Biogràfic", a "ALBA", i al pòrtic que escriviren els sabadellencs Joan Costa i Deu i Joan Sallarès Castells, en el llibre "POESIES" de l'esmentat poeta Manuel Ribot i Serra). *

AL VALLES

Un jorn que Catalunya volgué ésser jardiner,
cercava una encontrada per a plantar el jardí,
i vora el mar que besa sa costa riallera,
veient eixa planura tan bella i encisera
volgué plantar-lo aquí.

Muntanyes gegantines de forma esculpida
ton cos florit cinyellan deixant-he arredossat
i són les fermes fites de tota ta contrada
les serralades aspres de Sant Llorenç, Montcada,
Montseny i Montserrat.

.....
El cercle de muntanyes, que abans t'empresonava,
es romp joiós i dóna entrada a lo carril,
que en travessar tes terres xiulant amb força brava
de lo Progrés et porta la poderosa saba
que és ton present gentil.

Els rius que amb goig mormolen cançons d'amor i festa
quan besen ta planura fent via al proper mar,
del Pirineu davallen en fondre's la congesta,
són argentades cintes que ta florida vesta
en venen a agençar.

De vells jardins cercades s'aixequen en ta plana,
de lo comerç empori, l'antiga Granollers;
i amb Sabadell, la jove Manxester catalana,
Terrassa, Egara antiga, amb sa industrial germana
partint-se los llorers.

Augmenten ta vellesa masies i vilatges
niuets d'amor i glòria, bressol de tradicions
on, conreant les vinyes, los camps i los hoscateges
treballen els pagesos seguint novells usatges
al so de les cançons.

En serres i planures plena d'amor hi esclata
eterna primavera que el vent no seca mai
i canta ta hermosura, que en sos cristalls retrata,
desfent ses trenes d'aigua la mormolant cascata
de Sant Miquel del Fai.

Al cim de sa muntanya, fet runes, el Montcada
les glòries de la Patria te mostra amb son pedreny;
el Montserrat, dels avis et serva la fe amada,
i per sembrar la vida i l'amor a ta contrada
sa neu fon el Montseny.

Avui mos ulls t'esguarden, planura encisadora,
verger de Catalunya que vesses fruits i flors,
ta pura boniquesa mon ànima enamora
i quan joiós t'esguardo m'apars encantadora
com somni dels amors.

La mare Catalunya somriu amb goig sens mida
quan son jardí contempla plantat en el Vallès;
Déu vulla que per sempre en tu treguin florida
l'amor sant de la pàtria, la fe que li don vida,
la Pau i lo Progrés.

Manuel Ribot i Serra

NOTA: Quan ja gairebé estava tot compost el present número, ens arriba la notícia del traspàs del Papa al·ludit en el Pòrtic. En el pròxim número en farem el corresponent comentari.